

Sy-li spěwał,
Pilne dželał,
Strowja će
Swójny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swérny
Přez spar měrny
Cerstwoč da.

Njech ty spěwał
Swěrnje dželał
Wśdne dny;
Džen pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočn ty.

Z njebes mana
Njech ól khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokrew će. P

Sserbske njedželske lopjeno.

Budyschin

2. augusta 1925

Bautzen

Čížhež a naklad Ssmolerjez knihicžiščerčnje a knihańje sap. družst. s wobm. ruk. w Budyschinje.
Wulhadža lóždu žobotu a płaži na měsaz 15 slotch pjenježtow.

8. njedžela po ſvjatej Trojizy.

Pſalm 1.

Njewéra abo wéra — schto budže dobhež? Njewidžiſch wojowanje mjes tuthmaj mozomaj w naschim čaſku? Na jenej stronje wojuje njewéra s wulkim wójskom pſchiwówarjow: njewérjazh w fabrikach, we wobkhodach, w towarzſtwach, hdžej ſzwoje zméchi se wſchém, schtož je nam ſvjate cžerja. Pſcheziwo njewérje wéra wojuje, tež ſažo s wulkim wójskom budžerjow. Hdžž wusnatwarjo naschego Čenjesa ho w kſheczanskich towarzſtwach a ſjednočenstach ſhromadžuju, hdžž nowe hrédki a puceze pytaja, Bože ſłowo do luda pſchinjeſz a njeje to dopokaſmo, so ho se wſchej mozu pſcheziwo staremu ſtemu njepſcheczeſej wojuje. Na kotrej stronje budže dobhež? W ſjewjenju ſwij. Jana ho nam poweda, so je aržyjandžel Michał ſe ſmijom wojoval. Kaf ſu wumělžu tuto běženje wopižali? Na woblicžu wobronjeho janđzela leži njebjessa jažnoſcž. Dobhežerska wěstoſež ho s jeho wóžka blyſhči. S jenej nohu na hroſne ſwěrifko ſtupi, kotrež podarmo ho wuwinhež pyta. Prawiza pak je hlebiju t žmijertnemu ſtorkej poſběhnyka — wěſhčenje ſa kóžde běženje mjes njebjesskimi a helskimi mozami! To dobre dýrbi dobhež nad ſlym, wéra nad njewérnu: „Naſcha wéra je to dobhež, kotrež ſwét je pſchewinyla.“ A nětko daj ho prafchecž, luby čžitarjo, na kotrej stronje čhesch ty ſtaž: na stronje njewérny abo wérny? Měniſch ſznamo, so njewéra tebje ſbožowniſcheho čini hacž wéra? Ža njewém žaneho pſchikkada, so by čžlowiek pſches njewérnu ſbožowny a ſpoločny był, ale wjèle pſchikkadow je, so je čžlowiek we wérje wotpocžink, měr a ſbóžnoſcž namakal w živjenju a wumřeſču. We wérje je bohatſtwo, w njewérje pak thudoba, we

wérje leža njebježa, w njewérje pak hela. Tohodla wuſtwol ſebi prawy pucž pſches ſzivjenje! Njewuſtwol ſebi ſcheroſki pucž hrécha, kif drje ſ wopředka wabi, ale ho we hľubinje ſlaženja ſkónči. Wuſtwol ſebi pucž dobreho a praweho, kif drje je ſ wopředka wobčežny, ale ſkónčnje k bražnemu kónzej wjedže, k hradže pſched Bohom a čžlowjekam i a k ſbóžnemu ſzivjenju we wěčnoſcži. Njesabudž žeňje na poſlednje ſłowa naschego pſalma: „Tón ſenjeg ſtaja pucž prawych, ale pucž bjesbóžnych ſahinje.“ Tuž wſmi ſebi k wutrobje napominanje: W u ſ w o l ſ e b i p r a w y p u c ž p ſ c h e ſ z i w j e n j e ! Daj ſebi poſtaſacž: 1. pucž bjesbóžnych — njehodž po nim! 2. pucž pobožnych — njewopſchež jón! 3. Boži wuſhud nad woběmaj — njesabudž na to!

1. „Derje tomu čžlowjek, kif njehodži po radže bjesbóžnych a njesteji na drósh hréſchnikow a njefyda na stole wužměwzow“. Potajkim ſu hižo pſched lětthfazami tajžu ludžo byli, tažkých je dženža hishčeze tak wjele a ſe ſzvojej „mudroſcžu“ ho hordža. Wo „bjesbóžnych“ rěčti pſalmista, potajkim wo tažkých, kif ſu ho wot Boha dawarja wſchitkých dobrých darow dželili, taž ſo ſaſlobjene džecžo wottorhnje wot nana, kif tola jenož ſ wutrobu derje ſ nim měni. Drje bjebožni tuto mjeno radži hlyſhcež njehadža. Woni trjebaju radscho zuſe ſłowo „atheista“, dokelž měnja, so to woběnischho a wuzenischho ſlineži. Ale we naſchej rěčti ſłowo „atheista“ ničo druhé njewoſnamia hacž „bjesbóžny“ a wěſcze pſchezo tak wostanje, so tuto ſłowo ſa nikoho žana čžecž njeje. Dale rěčti pſalmista wo „hréſchnikach“. Drje wěm, so ſzmy wſchitzh hréſchnizy a teje ſhwalbū nimanty, kotrž dýrbjeli na Bosy měcz. Ale tola je pſchezo hishčeze roſdžel mjes hréſchnikami a hréſchnikami. Tu ſu tajžu měnjeni, kif ſ počnym wjedženjom a wotpohľadom to cžinja, schtož je pſche-

czyno Bożej woli, ale to hodla też Bogu hrośnoję z fu. A hdny je słoneżne hiszczę wo „wuzmewzach” ręcz — oiv tak wjele wuzmewzow je dżenja hiszczę we městach a na wžach, w fabrikach a forezmach, na dróhach a we wosach želesnizy. Wscho wuzjoke a žywate żo wot nich do blota czahaju, dóniz budža jónu s tchepotazej wutrobu spósnacż dyrbjeeż: Bóh żo njeda sa žmęch mécz.” Njejżu też k tebi hiżo tajżi tudy wopijani ludżo pschistupili, żo býchu tebje wot prawego pucża wotwiedli? Drje je nasch czaj wulich wunamakow a pokraczowanja we wschelakich wězach, ale tola je też nětko sly czaj ja człowišku wutrobu, hdżez žu najwyschjche a najżwycięzjche kubla człowiestwa w strasche a hdżez tak wjele njepscheczelich mozow tchesczana wottorhacz phtaju wot teho jeneho, schtoż je nusno. Něhdź žu starschi, wuczerjo, kmotsja žwojnej woczi wotewrjenej měli, żo njebi schkodował na žwojnej duschi. Ale se schkitowazych murjow starschiskeho doma by do živeta wustupil. S tym žu strachi ja tebje roſtłe. Wuzmewz holo wokolo, kiz chzedza se złotom a piżtom, s wabjeniom a s hrózenjom phtanja Bożego králestwa w tebi poduszcz. Dyrbji żo jimi radzież, pola tebje žwoje wotpohladu dozpież? Ně, wustup s radu bjesbóžnych, wotstup wot pucża hréshnikow, njewosian żedżo, hdżez wuzmewz żedżo. Hdżez nicżo wo Božim złotwe njehadza wědżecż, hdżez hanjaze a hanibne ręcze wjedu, hdżez s hréhom žwoje żorth czerja, tam njepožluchaj — wjele mjenje żo by žam tajke hrośnoję žobuczinił. A hdny by tola ras pshczino žwojej woli żedżecż dyrbjal w tajkej radze bjesbóžnych, w třiedzisne wuzmewzow — měj khrobkość, dobre wusnacze wotpoložież, żo býchu wuzmewz sahanibjeni byli a wotmijeli. Ty by w žwětnych stawisnach wo generalu Ziethen žlyschal. Węszych ty też, tak je żo tuton Ziethen ras w radze wuzmewzow sadżeržał? Něhdź běsche pruski kral Bžedrich II. jeho Czichi pjatk na hoscžinu pscheprožyl. Ziethen żo samolvi, żo njemóże pshcińcż, dokelż je swiczeny, Czichi pjatk k Božemu bliđu hież. Tačo pshchichodny krócz sażo pshci kralowym bliđe żedżesche, cziniesche kral wuzmēschenske, wot žmijecza pshchitomnych pshchewodżane pshchispomnjenja wo Božim žw. wotkaſanju. Ziethen pač tchahesche žwoju schédziniu złotu a džesche: „Wascha Majestoseż wę, żo żo we wójnje żaneho stracha njeszhym bojał a żo žym wschudżom, hdżez běsche nusno, žwoje žiwjenje ja Wasz a wózny kraj” swažil. Tuto smyžlenje nije dżenja hiszczę wobknježi a hdny je wuzitne a Wy pshikasacze, połožu moju schédziniu złotu požłuschnu k Waschintaj nohomaj. Ale jedyn je wusche naž, tón je wjazy džzli Wy a ja, wjazy džzli wschitzu człowijsko, to je Sbožnik a Wumoznik žweta, kiz je naž wschitkich je žwojnej kewju droho wukupil. Tutoho žywateho njedam pshimacż a hanicż, pshetoz na nim moja wera, mój troscht a moja nadžija w žiwjenju a žmijerczi wotpočuju. W mozy tuteje wérh je Wasche wójsko khrobile a žmužieže wojovalo a dobyle. Hdny Wascha Majestoseż tutu wérhu podryje, podryje żo też derjemecze kraja. To je sawescze wérno; nicżo ja sło!” Pshes tute jadriwe złotu bi kral widomnje sapshijath. Wón Ziethenej ruku sawda a džesche: „Sbožowony Ziethen! O żo moħł też ja tak wericż. Ja mani wschu czeſcž pshced Waschej wérhu. Dzerczęce ju kruče, wono żo wjazy stacż njebudże.” Haj, lubi tchesczano, tak wustup też ty pshczino wschentu bjesbóžnemu waschijnju!

2. Wot pucża bjesbóžnych żo dželi pucż pobožnych. Czennioſež a žwětlo żo hromadzo njesnježetej. Schtóž chze prawe Bože džeczo hież, džeczo žwětla, tón njesmě khodžicż po radze bjesbóžnych, ani stupież na pucż hréshnikow ani žydačż na stole wuzmewzow. Psalmista nam nětko wobras žiwjenja pobožnego podawa. Boże džeczo ma luboſcz k sakonju teho Knjesa a myſli na jeho sakon wodnjo a w nozy a čini po pshikasni, kotrež běsche Bóh Josuej dał: „Njezech njepshinidu knihi sakonja mot two-

jeho rta, ale phtaj w nich wodnjo a w nozy, żo by džeržał a činił zyle po tym, schtoż je w nich napisane.” (Josua 1, 89.) Židowiski spisaczel Józefus je to hodla też pobožnym w Izraelu rjane žwědczenje dał: „Najwyschjcha staroscż w Izraelu bě, džeczi derje woczahnycż. Tim bu sakon moħł rjeż do wutroby sapisany, żo, hdny buchu po sakonju praschane, jón tak derje snajachu, kaž žwoje mieno.” Dw, żo by tola też sakon žwojego Boha niz jenož we hlowje, ale też we wutrobie měl jako prawidło žwojego zpleho žiwjenja! A jako tchesczjan nimasch jenož sakon, ale też evangeliż, wjeholu powěscż wo Bożej hnadle w Chrystuszu. Hori żo twoja wutroba, hdny tajku hnadnu powěscż žlyschis. Njedyrbtebi wjeſele a radoſcž hież, evangeliż čitacż a w nim żo wobhonicż, żo by žwojego sboža pshczego węsczischi był? A k čitanju njech żo pshisamknje wuknjenje. Njezech žu kražne hrónczka biblije też twoji pshchewodżerjo w žiwjenju, żo tebje w hodžinach sphtowanja požylmija, w czachach tchchnoscze troschtuja, wot pućza sabludzenja tebje wróczę wjedu a też w požlednjej hodžinzej tebje hiszczę wobšboža. Czim lubiščo pač Boże złotwo masch, czim lubišči budże tebje tež Boži dom, w kotrymž żo tebi sakon a evangeliż čistej a prawej pshchipowjedataj; czim žwernischi budžesħ żo tež džeržecż k Božemu žw. wotkaſanju, w kotrymž budžesħ žohnowanja Jeſužoweje wumozeskeje žmijercze dželomny. Luboſcz k Božemu złotu pač też k wjeſelemu wusnacżu czeri. Pobožny ma luboſcz k sakonju teho Knjesa a myſli na jeho sakon wodnjo a w nozy. Haj, czehož je wutroba połna, to dže pshes rt, kaž je žw. Pawoł rospiszał: „Ja wérju, tohodla ręczu ja.” Kóždy tchesczjan ma nadawč, ja žwoju wérui žwědczenje wotpoložież. Schtóž s wutroby wéri, dyrbti też w prawym czaju prawe wusnacze žwojeje wérh namakacż wjedżecż, tón njehmě němū wostacż, hdny sly žwet holo njeho ta žywate pshima. Runje nětko, hdżez je njewéra we wschelakich stawach wulka, ja tajka ręczaza wéra nusna a hdny żo něhdź w czachach pshceszhanja tak wjele njebogaſnych wusnawarjow namakacze — też nětko njehmědža pobrachowacż. Wérjazjy młodzenz ma wustupież, hdny jeho towaršchojo s leſtrowazymi złotami żo wulżu czinja. Wérjazjy muž ma ręczecż, hdny jeho żobudželaczerjo žwoju wopacznemu mudroſež rosschérja. Wérjaza žona ma ręczecż, hdny njeha mandelski wo Božim złotwe a Božim wotkaſanju nicżo wědżecż. A tajkemu ręczenju nijeje dolhe rošwuczowanje nusne, jenož jene je nusno: domach hież w bibliji. Schtóž žwoju bibliju inaje, toho wérhypolne žwědczenje budże žohnowane. Jenož na jeneho muža chzu ja tebje dženja dopomnicż, na naschego Luthera, kiz je pshes móz Bożego złotwa żo sczinik tón rjeż, kotrehož mieno nihdy njeschinje. Haj, dwaj pucżaj tebi dženja połaſuju. Kotry chzesħ żebi wuswolicż? Pucż bjesbóžnych? Njekhodž po nim! Pucż pobožnych w khodženju ja Jeſužom? Njewopusheż jón!

3. Pač Bóh wo woběmaj pucżomaj žudzi? „Tón Knjesh snaje pucż prawych, ale pucż bjesbóžnych sahinje. Tač po Božej woli taj dwaj wschelakaj pucżaj też zyle wschelaki kónz namakataj. Pucż prawych pshes Božu hnadu w Chrystuszu k dobremu kónzej wjedże. Pobožny je jačo drzewo, płodzene pshci wódnych rętach. Njeje wjeſele, tajki strowy pshci wodże žadženij schtom widżecż, tak w našczu s kopyjenami a kčenjeniem iżo pshci a w našyntje kražne płody njeże? Tač je ja naž tchesczjanow Boże złotwo ta studniczka, kotrež naž ezerstwowych a wjeſelnych ždjerži hacż do staroby, kotrež naž we wschitkich pshchiměnjenjach žiwjenja požylmijuje. Ja njewém, schto pshchichod tebi, lubi čitarjo, pshinjeże. Ale to je wést, hdny žu mozy Bożego złotwa w tebi žiwe, potom móžesch też wschitke horjo tchchnoscze, wschitke wichorn czeſpjenja dobycżerſz pshchewinycż, pshetoz ty żu sakonjenjen w płodnej roli a masch dobre žeo w żebi. Ty žluschesħ k tym prawym, wo kotrych ręka: „Prawy budże żo selenicz jačo

pałmowy schotom, wón zo budže rosořež jako zedrowe drjewo na Libanonje." (Ps. 92, 13.) Ježužowa móz je w nich mózna.

Abo chzeſch radſcho ſ radže bjesbóžnych blushecz? Sslych Boži wužud: „Bjesbóžnych pucž ſahinje.” Pschetož „bjesbóžni ſu jako pluwy, kotrež wětr rosmijeta”. Njech zo tež kwiſilu wulzy cžinja, ſkonečnje poſlojo ſudženja pschińdu. Tak bórsy ſu nluwy rosmijetane, hdyz wětr psches huno duje. Tak tež bjesbóžni husto nahle kónz bjeru hdyz ſwiaty a prawy Bóh ſe ſwojej wſchehomóznej ruku ſapſhiminje. Ty ſnajesch kónz měſtow Sodom a Gomorrha, ſnajesch kónz kralow Ahab a Belſazar, ty ſnajesch wutupjenje města Feruſalema. To běſche kónz ſe ſtróženjom. Tak móže zo tež dženža hiſcheze ſłowo dopjelnicz: „Ja bym widział bjesbóžnego, tón ſe ſwojej mozu druhich traſchesche a roſſchérjeſche zo jelenjeſche zo jako lawrjenzowe drjewo. Jako ja nimo džech, hlaj, bě. wón prjecž, ja zo po nim praschach, dha wón nihdze njeběſche ſnamakanju. (Ps. 37, 35. 36.) Haj, bjesbóžnych pucž ſahinje, hižo tudý w czaſnoſci, ale jóm tež we węčnoſci, hdzež chze Bóh kóždemu dač po jeho ſtulkach a hdzež budža bjesbóžni ſa węčnoſcz wuſantkjeni ſ woſadu prawych. Tuž wuſwol ſebi prawy pucž psches živjenje. Kotry je prawy pucž? Je to pucž bjesbóžnych, kiz ſahinje? Je to pucž prawych, kiz wobſteji? Ty ſebi prawe wotmolwjenje daſch, ſpominajo na wužud, kotrež Bóh ſam nad woběmaj pucžomaj wupraji. Miz pucž bjesbóžnych ſebi wuſwolicz, ale pucž prawych, ſo zo czi derje póndze tu czaſnje a tam węčnje. Samjen.

50 lětny jubilej „Hłowneje ſhadžowanki” 8.—10. augusta 1925 w Khróſcžizach.

Pod czeſtym protestorſtwom wſkolodostojneho knjesa ſarara Jaluha Schewcžila w Khróſcžizach.

Czeſczeni cžitarjo, czeſczeni cžitarčki czaſopisza „Pomžaj Bóh”! W kóždem lěcze we wulkich proſdninach wuhotuje ſerbske ſtudentſtwo ſwoju „Hłownu ſhadžowanku”. W kóždem lěcze we druhzej wšy. Tak někota ſcheczelna ſerbska wjessa běſche hižo ſ měſtnom ſhadžowanja ſerbskeho luda ſe ſwojim ſtudentſtwwom. Kédma jedyn druhí narod waži ſebi tak jara ſtudentſke ſwjetvje „Hłowne ſhadžowanki”, kaž runje ſerbski lud. Tak poſhne je kóždy ras wjeſt wupyschena, tak hoſpodiwe ſu kóždy ras ſerbske ſtatiſki. Sſerbski lud poſtaže ſ tym noſlěpje, ſo ma ſwojich ſtudowazych rad. Tak ſe hacž do dženžniſcheho dnja bylo.

Lětža pak dýrbja ſo tute poſhczelske počzahi woſebje woſebje woſwjeczicž. Je džen tež lětža zyle wurjadna „Hłowna ſhadžowanka”. Lětſcha hłowna ſhadžowanka je jubilejná. 50-lětny jubilej poſwjeczicž ſo w tutym lěcze. Sſerbske ſtudentſtwo je ſo roſhudžito, tutón ſławny ſjēd w Khróſcžizach woſławicž a to wot 8.—10. augusta 1925.

Sſwjedženſki wubjerk je ſe wſchej ſwědomitoſćju porjad ſwjedženſkeho ſjēda ſestajat.

Knjeg ſubler Kral w Khróſcžizach je ſerbskemu ſtudentſtwo ſwoju ſahrodu ſa jubilej poſherwotajit.

Woſbadnej ſerbskej ſpěwarſkej towſtwe Pancžiežanska „Lipa” a Khróſcžanska „Fednota” wuhotujetaj konzert.

Na ſahrodze hraje ſo tež džiwadla. Zyle woſebita, hiſcheze nihdze na zylkym ſwěcze hrata, hra ſo poſchedſtaja. Hra je ſi pjera ſnateje ſerbskeje ſpiſowaczelki.

Póndželu je wulſet do ſanskeje ſupjele. Na puežu do tam pak wotkryje ſo wopomnjeniſka taſla na narodnym domje naſcheho ſławneho baſnika a ſobuſaložerja „Hłowneje ſhadžowanki” Jaluha Cžiſchinſkeho w Kukowje.

S tym pak njeje lětſchi bohaty program wuczeſpan. Sſerbske ſtudentſtwo chze a poſheje ſebi, ſo by ſ jubilejneho

ſwiedženja manifestazijsa muroſtla, najbýlniſcha hacž do dženžniſcheho dnja.

•Czeſczeni cžitarlo, czeſczeni cžitarčki, pschińdže wſchitzh a wſchitke na 50-lětny jubilej „Hłowneje ſhadžowanki” njeđelu 9. augusta 1925 do Khróſcžiz.

Kaf džiwnje Bóh tón Knjeg pomža!

(Poſracžowanje.)

Běchu tam na walskorbyjazej kódzi hižo wjazy tohajſto po padnyli. Tu runje ſažo jenu na kódž ſezezechu. Pschi tým ſo dohlaſadchu, ſo ma hižo na nosy rynčku ſ woloſa. Wſchitzh běchu wezypni, ſchto to ſ ryczku. Cžiſchęzachu ſo tam woſoko tohajſti; kóždy chzeſche preni bhež, ſhonicz, hdze a na ſajkej kódzi je ptak hižo popadnjeny był.

Woloj bě uěſchtu ras woſoko nohi ſwity, jón wotwiwſhi, ſo dohlaſadchu, ſo bě tam wſchelake w malych piſmikach napisane. Wſcho njemóžachu wucžitacz, tola ſchtož wucžitachu, bě džiwnie a ſdobom naſtróžaze. Stejſeſche tam do woſoja ſaryte: „Pomož ſa ſi kódžu ſnjeſboženych na Croſet!”

Rybkojo ſroſumichu, ſo je to woſanje ſe ſmijertneje nuſy, ſchtož bě jim tohajſta poſchinjeſla. Wjednik kódže ſnajesche tute Croſet-kupy; wón roſpowěda hnydom ſwojim rybaſam to najnuſniſche, ſchtož wiedzeſche. Dýrbjeſche jim prajicž, ſo je to hłóž ſe ſtyska poſneje, drje ſmijertneje nuſy, doſelž tam na naſlych, proſdnich ſkalikach ani wuſhowa poſched ſo ſurowyjazymy njeſwjedranti ani kředkow ſa ſežiwojenja njeje.

Kapitan njeméſeſche tež žaneho rukowanja ſa to, ſo ſu ſnjeſboženi hiſcheze ſiwi. Bě tola jara lohzy móžno, ſo ſu hižo dawno morvi. Nichto njemóžeſche prajicž, tak doſlo tohajſta hižo ſ rynčku woſoko ſetasche; běchu drje ju tola zyle mlodu na Croſet-kupach popadnyli a ſ rynčku ſažo puſčezili. Sſamo, hdyz to haſle poſched měſazom abo dwaj běſche, móžesche wſcha pomoz podarmo bhež. Hdyz běchu hižo tehdy ſnjeſboženi w tak wulſej nuſy byli, bě drje jich nětko dawno hižo njeſwjedro, woda, hłód, ſyma, ſhorſež morila a jich tak wot wſchěch ſtrachow a czeſnoſcزو wuſhwobodžila!

Tola — nježiwaſo dale na doſke tak a hinaſ, roſhudži ſo kapitan, pomhacž, pomhacž phtacž, wſcho jene hacž poſchepoſdže abo niz. S tým ſjewi, ſo mějeſche wutrobu, kotrež bliſſeſcheho ſubuje. Chzeſche ſnajmijeſcha wſcho cžinicž, ſchtož mějeſche jako poſhczeljan nadawkow a poſchifluſhnoſcزو. — Dobry to poſchiflad — a ſ doboſt wobſkózba poſhczeljwo tým wſchitkim, — a tých je jich doſež! — kotsiž ſo poſchi małyim a wulkim tak husto wuſhodži ſi jenym: Poſchepoſdže! abo: Tola podarmo!

(Poſracžowanje.)

Bóh Knjeg w ſtwórbje.

Husto ſo ſetkaſch ſe ſlowami ſaž: „Poſchirodoſphnili njeſmože tola po prawom do Boha wěrič, doſelž namaka, ſo wſcho ſamo wot ſo naſtawa.” Tak rěčza eži, kotsiž wěru ſhubichu, kotrež wěra woliwny, kotrež wěra wuſtudny. Wěm, ſo trjebaſch jenož ſ pobožnymi ſerbsami poſches pola hicž, ſo by wuſhyschał ſlawia, kotrež runje naſwopak klincž, kaž: „To trjebaſch tola jeno do Božeje ſtwórbę poſhlaſacž, a ty widzisch, ſo tu Bóh tón Knjeg je, ſo wſchitko ſdžerži, wjedze, wobſtara!”

Hdyz to eži jeni tak a eži druſy tak, je zyle wěſcze ſajimaze, ſhyshecz jeneho wucženza naſcheho moderneho czaſa, kotrež ſo jako tajki ſaběra ſe ſtwórbu, poſchirodu a wſchitkim tým, ſchtož woſoko naſ ſe wyshe naſ ſe wohladny. Žedyn tajki rěčeſche nett njeđawno poſches Barlinſki radio jich týhazam poſlucharjom ſe wſchěch ſkonečzin a woſchtow němſkeho kraja. Bě to profeſor

Mietke, wucžer pschi techniskej wyżolej schuli w Charlottenburku. Pschednoschowasche psches schkréžpará wo „Astropháziby“; saběrasche žo potajkint s býčom hweidom. W hwojim pschednoschuku, psakoschowasche wožebje na to, kaf to ta maczisna, kotrež zlyk wulki a schéroski hwejt twori, wschudžom to hanžna, a kaf džiwne to, kaf to te energije abo mozy, kotrež to nadeidžesč, wschitke na jene a sa jene skutkuja. Mjes druhim žo něhdže takle wuprají:

„Kaf wulki a nadobný džin wulkeho wotpohlada a saméra stworjenja je, sjewi žo eži tak prawje, hdyz žeby rosmýšlujesč to, so žu maczisna a mozy a wscho wusklowanje mozow wschudžom jenajše a težame, njež to hladash na to, schtož žo we atomach, tych najmjenšich wotdžellach wscheho býčza, stava, njež na to, kaf býwaja wiedzene njewuměrnje wulke hweid. Se rženjom a poczeczowanjom shibujenym hwojey koleni psched stворiczelom wschech wězow, kotrež je nam do naschich tak malých mozow tu móz sapoložil, tole wschitko spóšnaracž. Sso pschesběhoivaza tórnoscž ſda žo to býč, hdyz my čłowjekojo, kotsiž žmy tola proščil jeno w zlykym wulkim hweče, chzemh něschto dowumórowacž wo stworjenju. Jenož makuszhym duchovo móžachu k tomu pschehwědeženju dónč, so móhli my čłowjekojo se hwojim spóšnacžom žo pschedobýč do najeutskněho wscheho stworjenja. Njemóžu žo toho wostajicž, so njebych tu dopomnil na žlowa teho, kotrež bě tón najwjetši a najwotřišti myžler žandženeho lěstotka; to je Karl Friedrich Gauß, wjeřch mjes wschemi matematikarjemi (t. r. wucženami, kotsiž žo s licžbami a s wuliczenjom faberaju; žobu to najczežsche, schtož je). Gauß je prají: „Mamý praschenja, na kotrež bých wjele radſcho jene wotmolwjenje móhla hacž na mathematiske (t. r. na te, s kotrežmž žo tutón wucženz runje faberaſche). Tak bých rád měl wotmolwjenje na praschenja, kotrež swižuju s ethiku abo moralku (to je wucžba wo pōzciwoscžach), abo na te, kotrež naž powučza wo tym, kaf my stejmý k hwojemu Bohu, abo na te, kotrež nam něschto praja wo naschini wotžudže a naschim pschichodž. Mi to wo to njeindže, hacž ma hweida Saturn 5 abo 7 měžazow; ně, je tu něschto wycze hischeze na tuthym wulkim hweče. Hacž je duscha 80 let abo 80 000 000 let živa, to je tola jenož jena wotstoczenka njeobreho (Galgenfrist), hdyz dyrbí tola wumrěz a sanč. By tola ras tón wokomik dóšhol, so njeby wjazyh byla! Tohodla žym nufowaný, žeby na to myžlicž, — a so to tež býs kruteho wědomnostneho dopokasa wjele druhého hwedežicž, — so je tu nimo tutoho materielneho hwečta (t. r. nimo toho hwečta widomneje, sapschijommeje maczisny) hischeze druhí zlye duchotwny hwejt, kotrež je runje tak wschelatorň kaž tón, w kotrežmž žmy žiti; a na tuthym dyrbimy my dželonni býč!“ —

Že to sa jich wjele, haj sa jich wschech, kotsiž žu tute žlowa a wschnacža dweju snamjeniteju wucženow pschirody s tutoho a se žandženeho lěstotka žlyscheli, něschto jara powučzaze bylo, a drje tež žudžaze a sažudžaze. Tak někotry žamowolny materialista, kotrež spokojenje jenož w semíklin a sachodnym pyta, je žnadž žo pschi tym postróžil a žnadž nětk pschepytuje žeby žameho, hacž žnadž njeby to žeby tež něschto nadeschoł, schtož je wjazyh hacž semja a hnój, s kotrežmž žo semja hnoji. Nasch wschech pak zlye wěscze swježeli, so runje w naschim tak do materielneho, do sachodneho samurjenym čažku tajki wucženz na tajke wschnie hweđeži sa wěru do Boha. A so žo to stanje na tutej nowotářské kletz̄y radija abo schkréžparja, je tohorunja swježelaze, dokež tak tuto hweđeženje wuchó a Bóh dař, tež wutrobu a hweđomjo tajich trjechi, kotsiž žo ženje wjaz do Božeho domu nje-namakaja, kotsiž žane Bože žlowo a předowanje wjazyh nječítaja.

Ale to njeje wscho! Tež my dyrbimy tajzy hweđkojo býč pshed druhimi, wožebje tež pshed njewěrjazym a malowěrjazym! A hdyz ty njemóžesč rěczecž s kletki radija, je eži tola twój dom a dwór, twoja wjež a wožada, to městno, hdzej dželašč, tajka kletka, na kotrež móžesč a dyrbisč hweđežicž se žlowom a skutkom wo tej wulkej, wobsbožazej wěrností: My mamý jeho Boha, a tutón je nasch Wótz w Jezuſu Křiſtuſu, naschim Šbožniku!

K. V.

Zyrkej a stat.

Němski žejm je sa kulturelné džela 1 000 000 hriwnow pschiswolí. S tuthych wobkhowa žebi 10. džel stat, so by je po živojej woli, hdzej nusa, pschiswolí; te 900 000 hriwnow pschiswola žo evangelskimi žyrkvjam, katolské žyrkvi a sjednoczenym synagogam, t. r. Židam, kóždy poddžel žo woblicž po statuženym ženotliwych wěruwusnacža. Njež tež tuta summa wjele njeje sa telko wudawłow a telko džela, sapocžat̄ je tola sažo čiřený s tym, so stat dželo žyrkvow pschiswolí a podpjera. Sozialdemokratojo běchu pschi tym namjetowali, tež hweđnym nabožnym sjednoczenistwam tule pomoz pschidželicž; tola tole bu wotpokaſane.

S blis̄ka a s daloka.

Njedželu 9. augusta 1925 njewuhotuje žane ſerbiske towarzisto jedyn hweđen. Kóžde ſerbiske towarzisto wobdzeli žo na 50 lětnym jubileju „Hłowneje ſchadžowanki“ w Khrósczizach. Tam ſchadžuje žo na tuthym dnju zlyk ſerbiski lud.

Czeſczenym nehdjichim ſchadžowanlarjam. (Wystudowanym ſserbam a ſserbowkam.) Lětischa jubilejna ſhromadžisna ſchadžowanlarjow je hžo žobotu 8. žnežna 1925 w 4 hodž. w Khrósczizach. Pschezelnje pscheproſchuje ſarjadništvo 50 lětneje jub. Hłowneje ſchadžowanki.

Lubijski žyrkviny wotjež, wožebje Lubijška konferenza duchownych džela sa to, so by žo sa zlyk wotjež ſaložilo wožadne ſopjeno. Tute dyrbí tak wutworejne býč, so žu prěnje tsi strony sa wschě wožady jenajše, 4. strona pak žo ženotliwym wožadám pschewostaja sa jich wožadne powjeseže. Ma-li jena wožada wjaz hž 200 wotberarjow, móže tež wožebite napižmo dōstacž, n. psch. „Gemeindeblatt für Ebersbach“. Postajeny wubjerk je žo w tutej wězy s namjetami a s praschenjemi na zyciwinne přjódkejeřstwa wobrocžil; wón chze s 1. novembrom s 1. čížfom ſapocžecž. — To je sa naž ſserbow, wožebje pak sa ſerbisku předářsku konferenzu pohon wjazyh, wscho čžinicž, so by žo nasche ſopjento „Pomhaj Bóh“ ſpěchowalo.

Listowanje.

Sserbskim duchownym: Ssnadž ž m ē m — pschezo hischeze wožczezeny s zlykym redaktorskim dželom, — tak našdala na to dopomnicž, so ma kóždy tež nastawki a rosprawy ſapóžlacž. Njemóžu žeby myžlicž, so žo sa tak dolhi čaž w naschich wožadach nicžo ſtało njeje, schtož njeby pschihódne bylo sa nastaw a rosprawu sa naschich ſerbiskich čzitarjow. Tak kuduske tola nasche žiřjenje hischeze njeje! ſsu tola wožady n. psch. ſwoný požvyczile, sa mlodžinu to a tamne wuhotowale atd. Tuž potajkim!

Farař Wyrgacž.

Mr. w B. sa 9. po žw. Tr.

Samolwity redaktor: farař Mjećwa w Bulezach.